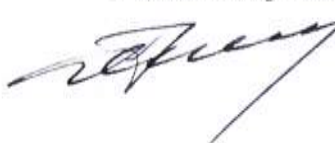

Міністерство аграрної політики та продовольства України

**Вовчанський технікум Харківського національного технічного
університету сільського господарства імені Петра Василенка**

«Затверджую»

Голова приймальної комісії

 Ю. В. Гречкін

**ПОЛОЖЕННЯ
про проведення вступних випробувань
з української мови у формі екзамену**

Вступне випробування до Вовчанського технікуму Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка з української мови проводиться у формі письмового екзамену (диктант).

Програма вступного випробування відповідає програмі з української мови для базової середньої (для вступників на базі 9 класу) та повної загальної освіти (для вступників на базі 11 класу). Для проведення екзамену у формі диктанту використовується текст, доступний для вступників після 9 класу обсягом від 180 – 190 слів та для вступників після 11 класу текст обсягом від 200 до 225 слів.

Робота оцінюється за чотирма рівнями навчальних досягнень, що відповідають 12-ти бальній системі (критерії оцінювання додано).

Випробування мають бути документально зафіксовані. Письмові роботи (диктант) виконуються на аркушах-вкладках, на яких не допускаються будь-які умовні позначення, що розкривали б авторство робіт. Шифрування та дешифрування робіт здійснюється відповідальними особами згідно з вимогами методичних рекомендацій та законодавства.

Тривалість письмового екзамену (диктант) з української мови встановлюється для груп у межах 60 хвилин.

До участі в конкурсі допускаються абітурієнти, котрі виявили середній, достатній і високий рівні знань.

Консультації перед вступними випробуваннями охоплюють основні систематизовані питання Програми з української мови для середньої загальноосвітньої школи, аналіз типових помилок вступників

попередніх років з урахуванням системи законів і правил української орфографії та пунктуації відповідно до українського правопису. Особливу увагу вступників слід звернути на дотримання єдиного мовного режиму, правил переносу частин слів, культури усного та писемного мовлення.

Письмовий екзамен (диктант)

Пояснювальна записка.

Норми оцінювання

Письмовий екзамен з української мови передбачає в першу чергу перевірку знань системи законів і правил української орфографії та пунктуації, тому тексти диктантів добираються відповідно до вимог щодо рівня знань з мови, умінь і навичок грамотного письма, визначених рекомендаціями та вимогами (Програми для середньої загальноосвітньої школи. Рідна мова. 5-11 класи. Міністерство освіти і науки України. Лист № 1/11-6611 від 23.12 2004 –К.; «Перун». Ірпінь. 2005). Екзамен передбачає перевірку рівнів орфографічних, пунктуаційних, граматичних знань і умінь, а також володіння культурою писемного мовлення.

Тексти диктантів, що пропонуються на вступних екзаменах, включають орфограми та пунктограми, які порівняно часто зустрічаються, відображаючи істотні сторони українського правопису, перевіряються правилами і вивчалися за програмою в загальному курсі української мови. Добираються, укладаються зв'язні, доступні за змістом тексти, неускладнені, які не зберігають авторську орфографію та пунктуацію. Тексти адаптовані відповідно до правопису української мови, згідно з нормами сучасної літературної української мови. Орфографічні та пунктуаційні правила мають бути представлені в кожному тексті достатньою кількістю прикладів, у т.ч. 4-5 складними випадками, винятками з правил правопису (наприклад, орфограмами на правопис ненаголошених голосних у словникових словах чи на правопис великої букви у складних власних назвах, пунктограмами в складних безсполучникових реченнях чи при відокремлених членах речення тощо). У разі орфографічної чи пунктуаційної складності тексту обсяг не повинен перевищувати 180 слів (для абітурієнтів, які мають базову освіту, 9 кл.) Обсяг диктанту повинен відповідати нормам і вимогам Програми і складати 190-200 слів (на базі повної середньої загальноосвітньої школи – 11кл.). У визначенні кількості слів у диктанті враховуються як самостійні, так і службові слова.

Диктант оцінюється однією оцінкою на основі таких критеріїв:

- орфографічні та пунктуаційні помилки оцінюються однаково;
- помилка в слові, яке повторюється в диктанті кілька разів, вважається однією помилкою; помилки на одне правило, але в різних словах, вважаються різними помилками;
- розрізняють грубі й негрубі помилки, тобто такі, які не мають істотного значення для характеристики грамотності.

Під час підрахувати помилок дві негрубі вважають за одну грубу.

До негрубих відносять такі помилки:

- у винятках усіх правил;
- у написанні великої букви в складних власних найменуваннях;
- у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
- випадках, коли замість одного знаку поставлений інший;
- у випадках, що вимагають розрізнення не і ні (у сполученнях: не хто інший, як...; не що інше, як...; ніхто інший не..., ніщо інше не...);
- у пропуску одного зі сполучуваних розділових знаків або в порушенні їх послідовності;
- у заміні українських букв російськими.

За наявності в диктанті більше п'яти поправок оцінка знижується на бал.

- у випадках, що вимагають розрізнення **не і ні** (*ніхто інший не..., не хто інший, як...*);
- при пропуску одного із сполучуваних знаків або порушенні їх послідовності.

Підкреслюються, але не враховуються помилки, що спотворюють звуковий склад (“дулпо” замість “дупло”), пропуск абзаців. Пропуск абітурієнтом у тексті диктанту слова з орфограмою враховується як груба помилка.

Виправлення неправильного написання на правильне підкреслюються, як помилки не виносяться, але при наявності в диктанті більше п'яťох виправлень чи більше п'яťох уникань переносу слів оцінка знижується на один бал (але не веде до зниження кількості балів, що визначають початковий рівень знань – 1, 2, 3), про що екзаменатор робить запис біля виставленої оцінки.

Бали, що визначають високий рівень знань абітурієнта (12, 11, 10), не виставляються за наявності трьох і більше виправлень, а екзаменатор записує мотивацію виставленої оцінки.

Наприклад: 0 – “11” (одинадцять балів – високий рівень знань). За відсутності помилок оцінка знижена на один бал, бо в роботі допущено виправлення. Підписи екзаменатора і голови предметної екзаменаційної комісії.

3. НОРМАТИВИ ОЦІНЮВАННЯ ДИКТАНТУ

Кількість помилок	Бали	
	на базі 9 класів	на базі 11 класів
—	12	193 – 200
1 (негруба)	11	185 – 192
1	10	176 – 184
1+1 (негруба) – 2	9	167 – 175
3 – 4	8	158 – 166
5 – 6	7	149 – 157
7 – 8	6	140 – 148
9 – 10	5	132 – 139
11 – 12	4	124 – 131
13 – 14	3	116 – 123
15 – 16	2	108 – 115
17 – 18	1	101 – 107

Екзаменатор цифрами виносить кількість допущених помилок, виставляє оцінку в балах, робить запис словами та ставить підпис, наприклад:

1– “10” (десять – високий рівень знань). Підпис.

Правильність оцінки підтверджено підписом екзаменатора. Голова предметної екзаменаційної комісії додатково перевіряє роботи з оцінками, що відповідають високому та початковому рівням знань (12, 11, 10 або: 1, 2, 3), а також п'ять процентів інших робіт, підтверджуючи їх перевірку особистим підписом.

При визначенні правильності переносів слід керуватися орфографічними правилами переносу слів (Український правопис / Національна академія наук України; Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, Інститут української мови - 5-те видання, стереотип.-К.; Наукова думка, 1996,-58-59).

Частини слів з одного рядка в другий слід переносити за складами: *гай-ка, зо-шит, книж-ка, ко-ло-дязь, паль-ці, са-дів-ник, Хар-ків.*

При цьому:

1. Не можна розривати сполучення літер **дж**, **дз**, які позначають один звук. Отже, переносити можна лише так:

гу-дзик, хо-джу. Якщо **дж, дз** не становлять одного звука (це буває, коли **д** належить до префікса, а **ж** або **з** -до кореня), то їх слід розривати: *над-звичай-ний* (а не *надзвичайний*), *під-жив-ляти*, (а не *підживляти*).

2. Апостроф і м'який знак при переносі не відокремлюються від попередньої літери: *бур'-ян* (а не *бур -'ян, бу-р'ян*), *кіль-це* (а не *кіл-ьце*), *Лук'-ян* (а не *Лук- 'ян*), *низь-ко* (а не *низ-ько*).
3. Одна літера не залишається в попередньому рядку й не переноситься в наступний: *ака-де-мія* (а не *а-кадемія*), *Ма-рія* (а не *Марі-я*), *олі-вець* (а не *о-лівець*). Так само не можна поділяти на частини для переносу такі двоскладові слова, як *або, моя, око, шия* тощо.
4. При переносі складних слів не можна залишати в кінці рядка початкову частину другої основи, якщо вона не становить складу: *багатоступінчастий* (а не *багатоступінчастий*), *восьми-гранний* (а не *восьмиг-ранний*), *далеко-східний* (а не *далекос-хідний*).
5. Не можна розривати ініціальні аббревіатури, а також комбіновані аббревіатури, які складаються з ініціальних скорочень цифр: *АЕС, ЛАЗ-105, МАГАТЕ, МАУП, ПБМК*.
6. У решті випадків, які не підходять під викладені вище правила, можна довільно переносити слова за складами: *Дні-про* й *Дніп-ро*, *Оле-ксандра* й *Олек-сандра*, *се-стра* й *сест-ра*. Це правило поширюється й на суфікси: *бли-зький* і *близь-кий*, *видавниц-тво* і *видавницт-во*, *галицький* і *галиць-кий*, *росій-ський* і *російсь-кий*, *убо-зтво*, *убоз-тво* й *убозтво*, *суспільс-тво* *суспільст-во* й *суспіль-ство*.

Консультації перед вступними випробуваннями охоплюють основні систематизовані питання програми з української мови для середньої загальноосвітньої школи, аналіз типових помилок попередніх років з урахуванням системи законів і правил української орфографії та пунктуації відповідно до українського правопису.

Особливу увагу вступникам слід звернути на дотримання єдиного мовного режиму.

Зі змістом даного Положення абітурієнти мають право

ознайомитися під час подання документів і на консультації.

Оцінки за екзамен оголошуються не пізніше наступного дня.

Голова предметної екзаменаційної комісії
з української мови

В. О. Посохова

Затверджено на засіданні Приймальної комісії
Протокол № 3 від 28 березня 2013 року

Відповідальний секретар
Приймальної комісії

О. М. Сівірін

